

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyskiego we Wyrzysku. Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyski we Wyrzysku. Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 386.

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł, w ekspedycji: miesięc. 90 gr., kwart. 2,70 zł — O ogłoszenia: za miejsce 1-lin. i milim. w tyż 10 groszy przynajmniej administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 119

Wrzesnia, sobota, dnia 16-go października 1926

Rok VIII

Czy wiesz jakiego głównego wygrane przynosi Loteria fantowa

Zważy! za 50 groszy możesz wygrać:

Motocykl

Garnitur klubowy

Złoty zegarek

Wagon drzewa

Żywego osiołka

Żywego barana

Parnik do ziemniaków

Opalacz ogrodowy.

Kupujcie zatem bez namysłu losy Loterii fantowej.

O nienaruszalności naszych granic zachodnich

Gdy z początku roku ubiegłego w gabinetach dyplomatów zachodnio-europejskich toczyły się pertraktacje nad zw. paktem granic wojennej, Niemcy po raz pierwszy z całą jawnością i oficjalnie wystąpiły z propozycjami, godzącymi niedwuznacznie w całość naszych granic zachodnich. Według projektu niemieckiego pakt gwarantujący miał unać i zatwierdzić podział granic Europy wojennej na dwie kategorie, różniczkowane, jeśli chodziło o ich zabezpieczenie: na granice nienaruszalne i wyraźnie, dokumentacyjnie zagwarantowane — Francji i Belgii z Niemcami z jednej strony — i na granice polsko-niemieckie, co do których w ostatecznym rezultacie pozostawiały się Niemcom wolną rękę, teoretycznie uzależniając ich rewizję od obopólnego porozumienia polsko-niemieckiego. O pierwszą wiadomość o takim obrocie sprawy wstrząsnęło dogłębnie społeczeństwo polskie. Widząc, że podstępne propozycje niemieckie zyskują coraz tochniejszy posłuch u dyplomatów mocarstw zachodnich i mogą liczyć u nich na przychylnie przyjęcie i poparcie, społeczeństwo polskie dożyło do przekonania, że liczyć może tylko na własne siły w tej ciężkiej chwili. Troska o całość naszego stanu posiadania i wzbudzenia, wywołane wydarzeniami na terenie międzynarodowym wyładowały się spontanicznie w olbrzymich demonstracjach stolicy i wielkich środowisk prowincjonalnych. Dnia 15-go marca 1925 r. manifestowały Warszawa, Katowice i Bydgoszcz, w dwa tygodnie później (29-go marca) Toruń — nie licząc pomniejszych środowisk. Przy tym samym udziale publiczności wszędzie uchwalono rezolucje, protestujące w jaknajbardziej stanowczy sposób przeciwko zakusom niemieckim na zachodnie granice Rzeczypospolitej, szeregowały się strajki i manifestacje. Z tym protestem stolicy, Pomorza i Śląska solidaryzowali się Poznańscy. Z inicjatywą Związku O. K. Z. powstał komitet złożony z przedstawicieli najpoważniejszych organizacji społecznych, zawodowych i kulturalnych, który zajął się organizacją jednego wspólnego w całej Wielkopolsce Dnia Obrony Granic Zachodnich. Za wydatną pomoc organizacji, które wzięły udział w wydarzeniu Dnia Obrony Granic Zachodnich udało się Związkowi Obrony Kresów Zachodnich przeprowadzić te akcje zbiorową z bardzo pomyślnym wynikiem.

Z tym protestem stolicy, Pomorza i Śląska solidaryzowali się Poznańscy. Z inicjatywą Związku O. K. Z. powstał komitet złożony z przedstawicieli najpoważniejszych organizacji społecznych, zawodowych i kulturalnych, który zajął się organizacją jednego wspólnego w całej Wielkopolsce Dnia Obrony Granic Zachodnich. Za wydatną pomoc organizacji, które wzięły udział w wydarzeniu Dnia Obrony Granic Zachodnich udało się Związkowi Obrony Kresów Zachodnich przeprowadzić te akcje zbiorową z bardzo pomyślnym wynikiem.

Z działaniem germanizacyjnej pastorki kościoła unijnej w Poznaniu.

Dziś rząd niemiecki domagał się w toku rokowań handlowych z Polską dopuszczenia pastorków niemieckich do pełnienia służby duszpasterskiej w

Poznaniu, wysłania następujące przykłady z działalności „duszpasterskiej” pastorków Niemców wśród ludności ewangelickiej trzech południowych powiatów województwa poznańskiego. Ludność ta jest narodowości polskiej, o czym świadczą argumenty historyczne, nawet z źródeł niemieckich, polskie nazwiska i posługiwanie się przez ludność językiem polskim w mowie potocznej.

Mimo tych faktów politycy niemieccy zaliczają ludność tę do swego stanu posiadania i dlatego też uprawiają wśród niej akcję germanizacyjną jak za najlepszych czasów bismarckich. Ostatnio frakcja posłów niemieckich w Sejmie i Senacie wysłała swych agitatorów, którzy w podstępny sposób wyłudzały od ludności podpisy na petycję z żądaniem zaprowadzenia niemieckiego języka wykładowego do obecnych szkół polskich.

Najgorliwiejszym krzewicielami niemieczyny są pastrowie kościoła unijnego. Do zwalczania barbarzyńskiego się uświadamienia narodowego ludności,

Twój grosz nie idzie na marne

bo Liga Obrony Powietrznej Państwa otworzyła

Cywilną szkołę pilotów w Ławicy

Cywilną szkołę mechaników w Bydgoszczy

Połudnowa 2 hangary na pomieszczenie 30 samolotów

Niewielkie lotnisko w Ławicy

Dala pomocię flahrye „Samolot”

Shwenjelowana lot. kap. Orlińskiego itd.

Powiedz o tym twym znajomemu — i on powinien być członkiem L.O.P.P.

do zwalczania szkoły polskiej, wogóle wszystkiego co polskie, nadzyszy kościoła w niechrześcijański wprost sposób. I tak pastor Mathias z Sośń w powiecie odolanowskim, ogłosił w kościele da. 30 maja br., iż na pierwszy kurs nauki konfimyjnej (przygotowującej do pierwszej komunii) przynajmniej tylko te dzieci, które umieją czytać i pisać po niemiecku. Te potworna groźba wprowadził pastor Mathias w czyn, bo urządził egzamin z języka niemieckiego dla konfirmantów i na podstawie egzaminu nie przyjął na naukę konfirmacyjną całego szeregu dzieci. Powinno być, słabo władając językiem niemieckim, nie mogą się wyrzucić kościoła, zadenali w języku niemieckim, dlatego pastor Mathias często stosuje wobec nich karę cielesną.

Kijem udzielał także naukę konfirmacyjną w języku niemieckim pastor Hoffmann z sąsiedniego Chojnic, do czego przynajmniej na rozprawie

Taka sama etyka, jak wobec dzieci polskich, kierują się pastrowie wobec państwa Polskiego, które można, według ich zdania, pokrzywdzić i oszukać, gdzie się tylko da, jak naprzykład przy myśleniu o „Waterlandu”, na której to działalności „duszpasterskiej” przyspiera Straz Celną pastora Hoffmanna w dniu 14 grudnia 1925 r.

Konsystorz kościoła unijnego w Poznaniu, tolerując wśród ludności polskiej pastorków, nie znających języka polskiego, dokumentuje, iż chce zmusić ludność do uczucia się języka niemieckiego, do domaganie się tego języka w szkołach, wogóle nadzyszy kościoła do germanu ludności. Ponieważ ta germanizacja jakoś trudno idzie, mimo sukursu ze strony posłów niem. w Sejmie i Sen. dlatego rząd niem. chce przysłać z pom. więcej past. Hoffmannów i Mathiasów.

— Rogoźno. W mieście naszym odbyła się zabawa Związku Inwalidów Woj. Rzeczypospolitej Polskiej, przy udziale 30 mężczyzn i aż 2 kobiet. W ten sposób kobiety daly wyraz swemu oburzeniu i nie wzięły udziału w zabawie, która odbyła się w sali Niemca p. Schella, pomimo, że w Rogoźnie jest sala, której właścicielem jest Polak.

Kronika

Wrzesnia, dnia 15-go października 1926 r.

Kalendarz rożnowski-katolicki: dzisiaj: Teresy, Jadwigi, jutro: Maryjnyana.

* Dla poparcia propagandy przeprowadzonej obecnie w naszym powiecie na rzecz Ligi Obrony Powietrznej Państwa przybędą w niedziele, do Wyrzysku, o ile warunki atmosferyczne pozwolą, dwa samoloty i latawce będą na terenie lokal. miejskiej wiewy wodnej. Za pewną skromną opłatą będą mogli Obywatele korzystać ze samolotów i zarządy przyjeżdżać i wracać żegligrą powietrzną. Także i nad Miłosławiem i Strakowem, w razie sprzyjających warunków, w czasie swego przyjazdu do Wyrzysku, loty propagandowe. Realem wynikiem dnia tego powinno być zrozumienie przez Obywatelstwo własnych korzyści wynikających z silnej loty powietrnej i wesołzenie licznych lotników, którzy jak kap. Orliński roznościł będą chwałę imienia Polskiego powiatu w świecie, zapisywali się na członków L. O. P. P. Swa skromną składką miesięczną 25 lub 50 gr. każdy przyczynić się może do podniesienia dobrobytu w kraju bo rozbudowany własny silny przemysł lotniczy da zarobek wielu pracownikom, a narod nasz postawi w rzędzie siłnych zawsze gotowych do ofiar. W tym celu Obywatele dzień ten będzie dniem egzaminu twój działalności.

Pow. Kom. L. O. P. P.

* W uzupełnieniu naszych notatek poprzednich podajemy Szan. Publiczności do wiadomości, że wrazie pogody przedewszystkiem ustania obecnych warunków, przy będzie w niedziele, nadchodząca 17. bm. samolotem celem wykonywania lotów pasażerskich. Samolot będzie mógł biegać na polu z miejską wiewą wodolagową już od godz. 9 rana. Wloty zas odbywać się będą od godz. 12.30 w południe. Udział w lotach będzie mógł brać każdy za stosunkowo niską opłatą do latowania i startowania. Przelatwanie lotniska i dolatywanie do startującego lub lądującego samolotu jest bezwzględnie wzbronione.

* Ostatni komunikat Loterii fantowej na rzecz budowy Bursy gimnazjalnej. A zatem ciągnięcie w niedziele 17. bm. o godz. 12-tej w pol. — nieodwołalnie. W mieście daję się wyczuczyć znaczne podniecenie i owziewanie. Wystawione w oknie wystawowym księgi A. Prądzyskiego blizja żywe zainteresowanie i pożądanie. Skoncentrowane jedynie w dwóch odcinkach miasta miejsca sprzedaży losów cieszą się zainteresowaniem. To — ci niemierni, którzy do ostatniej chwili byli nie zdecydowani — pragną zapoznać się w losy i spróbować szczęścia. Niechaj ich przykład podciągnie niewielką już ilość obywateli da loterii. Niechaj w mieście i powiecie nie braknie nikogo, młodego, czy starego, koby nie był w posiadaniu choć jednego losu Bursy.

Publiczność dopuszczona będzie na sale ciągnięcia o godz. 12, 14 w połud. Wcześniejze zgromadzenie się będzie bezcelowe. Celem uniknięcia skłódek i tłoku zaleca się małych dzieci, poniej 10 lat na sale nie wprowadzać. W dniu ciągnięcia fantów na sal wydadzą się nie będzie. Miejsce i czas odbioru wygranych ogłosi się na sal oraz w nast. numerze Oredownika wraz z listą zwycięzców.

Porządku pilnować będą organa polic, do których zarządzeń, należy się bezwzględnie podporządkować.

* W ubiegłą sobotę odbyła się w piwnicach nowowbudowanej Bursy gimnazjalnej uroczystość zakończenia wianu dachu t. zw. wieniec. W uroczystości tej przełomowego znaczenia dla Bursy wzięli udział po za przeszło dwudziestu rzemieślnikami i robotnikami zajętymi przy budowie praktycznej Bursy. Tow. Bursy, Uroczystość zajął prezes Bursy p. Rgn. Romanowicz poczem synpły się jak z rgu obfitych przemówienia i zdrowia. Najtrudniejszy okres w budowie przekroczyliśmy — Bursą z wiosną ledwo wyruszającą się z ponad powierzchni ziemi, jest dzisiaj pod dachem. Zrobiono dużo — bardzo dużo, ale nie wszystko. Brak jeszcze tylko kilku tysięcy złotych, aby zapłacić to co już zrobiono. — Pomysłowością i energią działania zdolał Komitet budowlany Bursy zgromadzić i wbudować przeszło 22 tysiące złotych — nie

Pospiesz do księgarni A. Prądzyskiego i przypatrz się oknu wystawowemu!

Są to fanty na rzecz Loterii fantowej Bursy gimnazjalnej.

Wstąp czempredzie do sklepu i kup losy pozostałe już w niewielkiej ilości.

Losy loterii fantowej

Bursy gimnazjalnej są

do nabycia jeszcze tylko:

w Księgarni p. A. Prądzyskiego oraz w składzie mebli p. St. Matyji w Rynku.

angażując się w pożyczki. — Loteria Bursy jest drogą wyjścia. Dla Zarządu, jeszcze kilka dni czasu tylko — szanse wygrania wielkie — do doprowadzenia do celu trzeba jeszcze sprzedać 10,000 losów po 50 gr. — O ile tego dokona Września! — zaudzie dalsza praca kilkunastu ludzi — i żółty znaczne termin oddania Bursy kilkunastu chłopcom do nauki w wygodnych i zdrowych warunkach.

* Z ostatniej chwili (P. A. T.), "Teś" — w drodze do Wrześni zasyła wszystkim, którzy chcą go zobaczyć, miłe pozdrowienia oraz zapewnia wesołą rozrywkę w niedzielę, o godzinie 7.30 na sali pana Bartkowiaka, gdzie w otoczeniu świetnie zgranego zespołu przedstawi się Sz. Publiczności. Niedzielne bilety na to przedstawienie są do nabycia u pana Prądzynskiego, a w dniu przedstawienia od g. 7-mej przy wejściu do sali. Niechaj więc sala p. Bartkowiaka zapieni się po brzegi tymi, którzy pragną godziwej rozrywki, warów kopotów dnia rodzinnego. A więc do widzenia do niedzieli!!!

* Dzień św. Stanisława Koski woły od nauki szkolnej. Ministerstwo W. R. i O. P. wystosowało do kuratorów okręgów szkolnych okólnik, w którym w związku z przypadającą w roku bież. 200-rocznicą św. Stanisława Koski, jednego z patronów Polski, zarządziła, aby wybitnego w tym roku dzień świętej t. j. 13 listopada był woły od nauki. Liczba pęciu dni w roku wołach od nauki szkol-

nej, ktorými rozporządzają dyrektorowie zakładów szkolnych, nie będzie wskutek tego zmniejszona. Młodzież w szkołach wyznaniowych niekatolickich i w szkołach mniejszościowych z niekatolicką młodzieżą może mieć naukę szkolną.

* 48 edycji złotych powstał z dyment! Chociaż Polska w dziedzinie konsumpcji tytoniu zajmuje w statystyce światowej posledniejsze miejsce, niemniej jednak losował, przez miesiąc sierpień papierosów i tytoniu przedstawia się imponująco: Tytoniu i tabaki poszło 1,014,197 kg., a papierosów przeszło pół miljarda, bowiem 604,800,000 sztuk.

Smutnie jednak o stanie możliwości naszego kraju świadczy fakt, że największy procent w tej liczbie stanowią tani węgrowskie gatunki, "Wanda", i "Wiska", ktorých poszło razem przeszło 178 milionów, natomiast gatunków lepszych, jak naprz. "Ergo", skonsurowaliśmy niewiele, bowiem załedwie 17 mil. — Polowa ilości natomiast wytworzył tytoniu — to tani gatunki machorki z tytoniu luksusowe kupowane są w ilości dość ograniczonej.

Z tych obliczeń wynika, że w jednym tylko miesiącu sierpnia puciliśmy z dyment okragła sumkę 48 milionów złotych.

I dzie się potem, że Polski Monopol Tytoniowy robi świetne interesy.

Abonujcie Orędownik Wrzes.

?

Czem pani pierze

bielsze? — Z pewnością mydłem i sode, podług starego zwyczaju. Sposób to dawny, ktorým praly nasze babki, dzi bez wapienia prażyłszy i w obec wszystkich cen mydła za drogi. Postępowe Panie pierą sposobem nowoczesnym i używ. do prania tylko „SAPON” ze znakiem ochronnym koszulka. Wszędzie do nabycia. Przy zakupie zważać na znak ochronny „koszulka”.

Chem. Fabr. „ERGASTA” (Nagles), Starogard Pom.

* Biblioteka Czytelnia Ludowej we Wrześni przy ul. Warszawskiej 11 otwarta co Srody i piatki od godziny 7.30 do 9-tej wieczor.

Szan. Panion Strzałkowa i okolicy polecam jako nowo załozoną **pracownię damskiej garderobry.** Praca będzie starannie podług najnowszych żurnali wykonana. Proszę Szan. Panie o łaskawe poparcie **B. Markowska Strzałkowa, ul. Pocztowa 11.**

Znaczki

do obliczania szefli
wybranych ziemniaków
w wykonanie
w myśl danego zlecenia
A. Prądzynski
Drukarnia Orędownika Wrzes

Dzisiaj z rana, o godz. 10, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz kochany syn i brat sp.

Feliks Kotecki

o czem donoszą w smutku pogrążeni

Rodzice i rodzeństwo.

Nabożeństwo ż. łobne i pogrzeb odbędą się w poniedziałek, dnia 18-go bież. mies. o godzinie 10 z rana w Gozdowie.

Idealem wszystkich pań

jest delikatna cera, świeży, miody wyglą, biała i miękka skóra. Aby tego osiągnąć, trzeba się myć tylko mydłem liliowo-miecinem „Ergasta”. Zważać na nazwę „Ergasta”, gdyż są bezwartościowe naśladowstwa. Do nabycia w Drogerji Z. Wolskiego, w Drogerji B. Chrzan, w Drogi J. N. Lewandowskiego oraz w Drogi L. Plotkowiak.

Mieszkanię

lepsze, osobne, o 2—4 pok. od zaraz poszukuje.

Dokładne oferty szepnie złożyć pod nr. 101 do Administr. Orędownika.

Krawcowa

na garderobę damską i dziec. poleca się w dom i poza dom.

Sienkiewicza 8 II. p.

Poszukuję od zaraz człowieka

do oprzetu bytła z utrzymaniem lub bez.

St. Dzieciuchowicz
Spedyjacja i przewóz mebli

Dobrowolna licytacja

Z powodu oddania dzierżawy Chłapowa, a kupna majątku, **sprzedam** w drodze licytacji **w sobotę, dn. 18. bm.** o godzinie 11 przed poł. w Chłapowie, zbędny mi jeszcze inwentarz żywy i martwy a mianow:

18 koni rob., 20 żrebaków (w drugim i trzecim roku), **5 krów,** **2 garnitury parowe,** **1 motor benzolowy,** **karetę** cztero - osobową **prawie nową i różne narzędzia rolnicze.** **Powózki na życzenie na stacji Nekla.**

Józef Madaliński - Kluczewo.

Loterja fantowa Towarzystwa Bursy gimnazjalnej imienia Dr. K. Marcinkowskiego we Wrześni

W niedzielę, dnia 17-go października 1926 r. odbędzie się o godzinie 12 w południe w sali „Odeon” p. Kulczaka przy ulicy Warszawskiej

publicznie ciągnięcie wygranych

Główne wygrane stanowią:

Motorcy

Garnitur klubowy

Zegarek złoty

Wagon drzewa

Wstęp wolny!

Cena pozostałych jeszcze w niewielkiej ilości losów 50 groszy za sztukę.

Wygrane, które padną ew. na losy niewykupione - stają się bezwzględnie własnością Towarzystwa. Wpłaty za losy przyjmuje Pow. Kasa Oszcz. we Wrześni do soboty, dnia 16. bm. włącznie do godziny 12 w południe.

W dniu ciągnięcia odbywać się będzie na rynku od godziny 11—12 **Koncert 68 p. p. pod kierown. kapelmistrza p. por. Szala.**

Celem uświetnienia i upamiętnienia dnia ciągnięcia odegrana zostanie dnia tego wieczorem o g. 7.30 przez uproszone grono amatorów na dochód budowy Bursy gimnazjalnej w sali p. Bartkowiaka **arcywesoła komedia Abrahamowicz i Ruszkowski** op. t.

Osoby: Baltazar Wędrzyński, obywatel.
Wanda, jego córka.
Zygmunt Kaczyński, adwokat.
Józef.
Felicia, jego sio. s.
Eufemia, ich córka.
Tekla.
Freddy, jej syn.
Agnieszka, wojenka Wandy.
Radezyński Felcika, wdowa.
Reaktor Wajustiewicz.
Porucznik.
Michał, słuzący.
Barbara, gosposia, jej sio. w domu Baltazara.

Reżyser: Profesor Tadeusz Sanak.

Ceny miejsc: rezerwowe 3 zł, przednie 1 zł 20, II-rzędne 1.50 zł, III-rzędne 1 zł, stojące: młodzież szkolna i wojownicy do sierpnia 2 groszy. **Bilety w przedsprzedaży w Księgarni p. Prądzynskiego.**

W czasie antraktołów koncert zespołu orkiestry 68 p. p. Czysty dochód przeznacz. na cele budowy Bursy gimn.

Wacław Olek, Września

Czapki Rynek 23 Czapki

Skład gotowej garderoby, męskiej i dla chłopców.

Ubrania na miarę

pod gwarancją dobrego leżenia.

Materiały Bielskie — płaszczone damskie i męskie, na ubrania, ulstry, bekiesze, spodnie.

Skóra i rzeczowa usługa. Ceny niskie.

Ciągnięcie Loterii Fantowej

Bursy gimnazjalnej im. Dr. K. Marcinkowskiego odbędzie się **niedzwólnie dn. 17 października br.** Pospiesz zatem bezzwłocznie do składu p. Matyji w Ryńku, oglądniłi kupnie wygrane loterii i nie ominięzaj kupić poważniejszej ilości losów!!!

Nie ignaj ze szczęściem!!!

Przetarg publiczny!

Prace utynkowania gmachu Sądu Powiatowego we Wrześni, włącznie rusztowań i wszelkich materiałów zostają wydane w drodze submisji. Oferty należy składać do dnia 23. bm. o godz. 11. W Sądzie powiatowym pokój nr. 1. Warunki i objaśnienia u podleg. Państw. Inspekcji Budowlanej we Wrześni. Sąd Powiatowy zastrzega sobie swobodny wybór oferenta, a nieuwzględnieni nie mają prawa do odskądowania.

Września, dnia 14 października 1926 r.

Sąd Powiatowy.

Mieszkania

2 pokój, 1 3—4 pokój. **poszukuję.**

Dzierż. za 1 rok lub 2 2 gory

Zgł. piśm. do Adm. Orę. Wrz. pod nr. 234

Dziczyznie wszelkiej ilości

L. Janowski, Miłosław
ul. Sienkiewicza 5.

Majątn. Staw
p. Wólka - pow. Września
ma na sprzedaż
jednoroczny narybek

karpi galicy.

Przyjmuję zaraz zamów.

Zarząd.

Piec

westfalski,
biało emalowany, o trzech otworach, **sprzedaje okazynie**

M. Bulczyński
skład żelaza
ul. H. Sienkiewicza 38.

Wizytówki

wykonuje gustownie i szybko
Drukarnia „Orędownika”

Bursa gimnazjalna

im. D-ra K. Marcinkowskiego

dla niezmężnej a pragnęcej się kształcić młodzieży
powstaje we Wrześni.

W roku 1921 zawiązało się w tut. mieście za inicjatywą dyr. gimn. prof. Romanowicza Towarzystwo Bursy gimnazjalnej im. D-ra K. Marcinkowskiego jako wolny związek przyjaciół uczącej się młodzieży. Celem zaś jego to: wspieranie, ściśle nadzorowanie względnie utrzymywanie niezmężnej, a pragnęcej się kształcić młodzieży gimnazjalnej wyznania katolick. a narodowości polskiej.

W ciągu swych pięciu lat istnienia zdołało Tow. częściowo wywiązać się ze swych zadań i celów. Droga ofiarności publicznej i pomocy ludzi dobrej woli i serca — można było przystąpić do zorganizowania internatu, w którym rocznie 16—17 wychowanków znajdowało za nieznaczną opłatą a nawet bezpłatnie — całkowite utrzymanie, opiekę troskliwą i pomoc w nauce. Internat mieści się w zabudowaniach majątności wrzesińskiej, której właściciele P. P. hr. Edwardowie Mycielscy, użyczyli bezinteresownie na ten cel jeden z budynków administracyjnych.

Pragnąc z jednej strony rozszerzyć zakres swej działalności dobroczynno-społecznej, z drugiej zaś zaspokoić potrzeby licznych rzesz niezmężnej, a pragnęcej się kształcić młodzieży z najbliższego oraz dalszych powiatów — przystąpiło Towarzystwo w roku ubiegłym do wybudowania własnego internatu, któryby wyposażony we wszelkie zdobycze higieny — odpowiadał wymaganiom i zapewnił pomieszczenie 50 wychowankom.

Mysł Towarzystwa spotkała się z życzliwym poparciem i zrozumieniem czynników miejscowych. Miasto pospieszyło z ofiarowaniem bezpłatnym gruntu pod budowę, a ofiarni i dobrej woli ludzie ze skromnymi środkami materialnymi. Pomysłowość Zarządu Towarzystwa dokonuje reszty. Obecnie gmach w stanie surowym jest na ukończeniu. By zdobyć niezbędne na pokrycie wydatków fundusze, przystąpiło ostatnio Towarzystwo do zorganizowania wielkiej loterii fantowej, przeznaczając jako główne wygrane: motocykl, garnitur klubowy, wagon drzewa, złoty zegarek itd. By umożliwić udział w loterii najszerszym sferom, wyznaczono jako cenę losu tylko 50 groszy. Ciągnięcie publiczne odbędzie się nieodwołalnie 17 października br. w sali Odeon w obecności notariusza p. Opiełińskiego. Główne wygrane oglądać można w składzie mebli p. St. Matyji w rynku.

Akcja Towarzystwa Bursy gimnazjalnej nabiera tem większej doniosłości gdyż zbiega się z 25-letnią rocznicą znanego katowania działwy wrzesińskiej przez katów pruskich za pacierz i mowę polską. Widomym upamiętnieniem tego jubileuszu ma być gmach Bursy, który Towarzystwo pragnie oddać w najbliższej przyszłości na użytek młodego pokolenia polskiego. Dalszem źródłem zdobycia jak największych środków na wykończenie budowy mają stanowić składki, uzyskane drogą publicznej kwesty tak w mieście, jak i w całym powiecie w dniu 31 bm. Pan Wojewoda Poznański, pragnąc poprzeć akcję Towarzystwa udzielił mu pismem z dnia 4. bm. L. 29675 II. zezwolenia na odbycie w dn. 31 publicznej kwesty po ulicach, placach i lokalach miasta Wrześni oraz we wszystkich miejscowościach powiatu wrzesińskiego.

Wątpić nie należy, że sprawa zdobycia najwydatniejszych środków na ukończenie budowy spotka się z należytem zrozumieniem i u szerokich sfer włościaństwa naszego, które w powstaniu bursy wrzesińskiej zyska przede wszystkim możność umieszczenia swych synów w mieście i zaspokojenie ich żądy kształcenia się.

Kto zatem naprawdę interesuje się sprawą kształcenia swych synów w mieście, kto ma zrozumienie dla potrzeby oświaty, kto poczuwa się do obowiązku solidaryzowania się myślą i czynem z 25-letnim sprawą wrzesińską, ten pospiesz z datkiem na fundusz budowy względnie zakupi losy loterii fantowej.

Zarząd Tow. Bursy gimnazjalnej we Wrześni.

Bookola ingresu Ks. Prymasa w Poznaniu.

Na ingres ks. prymasa Hlonda zapowiedzieli swe przybycie m. in.: ks. kardynał Kakowski, ks. arcybiskup Twardowski ze Lwowa, ks. arcyb. Teodorowicz ze Lwowa, ks. arcyb. Jałbrzykowski z Wilna, nuncjusz Stolicy Apostolskiej mgr. Lauri, ks. biskup Tymieniecki (łódzki), ks. bisk. Kubina (częstochowski), ks. biskup Nowowiejski (płocki), ks. biskup Nowak (przemyski), ks. biskup Przezdziecki (podlaski), delegat Generała ks. ks. Salezjanów, trzech bracia ks. Prymasa, dwaj Salezjanie i trzech lekarz. Rząd ma być reprezentowany podobno przez p. wicepremiera Bartla.

Preliminarz budżetu na rok 1927/28 uchwalony.

Warszawa. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 11. bm. uchwaliła preliminarz budżetu na rok 1927/28, licząc od 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. Ogólna cyfra wydatków opiewa 1.899 milionów złotych.

Czy kupić jeszcze Los Bursy?

Szybkim krokiem czas ubiega,
A cóż jemu nie podlega?
To też jazda jego żyja
Już nas do tej chwili zbliża,
Gdy ciągnięcie nam wykaże,
Komu los da szczęście w darze.
A kogo on uszczęśliwi?
O — niechaj się nikt nie zdziwi,
Gdy ja prawdę tu odkrywam.
Ze ten los każdy wygrawa.
Bo rozważyć tylko proszę:
Kto oddaje swe grosze
Dzisiaj na tak wzniosłe cele,
Ten już naprzód wygrał wiele.
Miła wprawdzie jest wygrana,
Posiąść kluby czy barana,
Lecz najmilszem mi jest przecie,
Żem czyn dobry spełnił w świecie.
Kto więc tak myśli i czuje,
Na los grosza nie żałuje,
Kupi go w ostatniej chwili,
Bo wie, że się nie omyli,
A i szczęście tam się zwraca
Gdzie czyn szlachetność pozlaca.

be.

Wyciąg z „Oreodownika Urzędowego” № 40

Wobec tego, że z grona pracodawców i grona ubezpieczonych nadesłano do dnia 3 października r. tylko po jednej liście wyborczej, przeto wybory mężów zaufania do ubezpieczenia urzędników prywatnych, zapowiedziane na dzień 17 października 1926 r. (Oreodownik Urzędowy Nr. 36. i 37. L. dz. 8405/26 - 4/III) się nie odbędzie.

Osoby przepisowo wyznaczone w listach uważa się jako wybrane po myśli § 16. regulaminu wyborcz.

1. Lista kandydatów z grona pracodawców:

I.

Mężowie zaufania.

1. Teodor Koehler dzierżawca Sokołowo p. Września,
2. Józef Łosiński fabrykant Września,
3. Hugon Gregorowicz kupiec Września.

II.

I. Zastępcy.

1. Tadeusz Skrzydlewski obywatel ziemski Chwalibogowo II.,
2. Edward Kubale, mistrz blacharski Września,
3. Stanisław Waniorek, kupiec Września.

III.

II. Zastępcy.

1. Michał Zenkteler obyw. ziem. Pałczyn p. Miłostaw,
2. Kazimierz Kaliszewski, właśc. tartaku Września,
3. Spiridjon Jasiński, kupiec Września.

2. Lista kandydatów z grona ubezpieczonych:

I.

Mężowie zaufania.

1. Feliks Stein, prokurent Września ul. Poznańska 18,
2. Niciński Ignacy, zbożowiec Września ulica Fabryczna 21.
3. Alfred Pietras, inżynier chemik Września ulica Poznańska 18.

II.

I. Zastępcy.

1. Józef Rakoczy, ksiązkowy Września ulica Poznańska 18.
2. Antoni Grobelniak, zbożowiec Września Kolejka Powiatowa, 1
3. Stanisław Michałowski, ksiązkowy Września ulica Miłostawska 1.

III.

II. Zastępcy.

1. Stanisław Nowaczyk, dozorca fabr. Września ul. Poznańska 18.
2. Wincenty Graczyk, urzęd. gosp. Gutowo Małe,
3. Władysław Liske, gotowacz cukru Września Cukrownia.

Wybór ławników gminy Ciesie Wielkie, dokonany w dniu 22 września, 1926 r., na którym wybrano

- a) I. ławnikiem p. Marcelego Gibowskiego,
  - b) II. ławnikiem p. Antoniego Jedraszaka,
  - c) zastępcą ławników p. Jana Spychały
- zamieszkających w Cieslach Wielkich, p. Starosta zatwierdził.

Czas urzędowania nowozatwierdzonych trwa przez trzy lata a mianowicie od dnia 10 październik 1926 r. do dnia 10 października 1929 r. włącznie.

Przewodniczącym obszaru dworskiego Wszembórz mianował p. Starosta p. Tomasz Przybyłę z Wszemborza, zaś jego zastępcą p. Franciszka Józwiaka również zamieszkającego w Wszemborzu.

Powyższa nominacja ważna od dnia ogłoszenia a traci ważność z dniem jej odwołania.

Zastępcą przewodniczącego obszaru dworskiego Chwalibogowo I mianował p. Starosta urzędnika gospodarczego p. Mieczysława Grosickiego z Chwalibogowa I.

Powyższa nominacja ważna od dnia 15 października 1926 r. aż do czasu odwołania.

Już, już — ostatnia chwila,
Kupuj ostatnie losy,
Los szczęścia Ci przychyła,
Wzywa Cię wniebogłosy.

W lot więc sposobność chwyta
I sypnij złotych sporo,
O nie więcej nie pytaj,
Spiesz, nim losy rozbiorą!

Sprawy gospodarcze

Poznański targ na bydło

Poznań, dnia 13. X. 1926 r.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

I. Bydło:

Woly:	A.
a) pełnomięsiste, wytucz. woly najwyższej wartości rzeźnej niezaprzęgane	—
b) pełnomięsiste, wytucz. woly od lat 4 do 7	—
c) młode mięsiste, nie wytucz. i starsze wytuczone	—
d) miernie odżyw. młode, dobrze odżywione starsze Stadniki:	B.
a) pełnomięsiste, wyrosłe, najwyższej wart. rzeźnej	—
b) pełnomięsiste młodsze	116—120
c) miernie odzyw. młodsze, dobrze odzyw. starsze	98—100
Jałówki i krowy:	C.
a) pełnomięsiste, wytucz. jałówek najw. wart. rzeźnej	150—152
b) pełnomięsiste, wytuczone krowy, najw. wartości rzeźnej do lat 7	126—130
c) starsze wytuczone krowy, mniej dobre młodsze krowy i jałówki	112—116
d) miernie odżywione jałówki i krowy	90—96
e) lichy odżywione krowy i jałówki	76—80

II. Cielęta:

a) najprzedniejszego opasu (Doppellendary)	—
b) najprzedniejsze cielęta tuczne	190—203
c) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki	170—180
d) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki	160—166
e) liche ssaki	150—

III. Owce:

Opasy chlewne:	D.
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy	120—110
b) starsze tuczne i dobrze odżywione jagnięta i owce	104—
c) miernie odżywione skopy i owce	84—

IV. Świnie:

a) tuczne ponad 150 kg. żywej wagi	—
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	230—238
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	228—230
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	218—222
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	210—214
f) maciory i późne kastrat.	180—220

Przebieg targu spokojny.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Poznań, dnia 13. X. 1926 r.

Warunki: handel hurtowy, franko stacja załadowania, ładunek wagon., dostawa zaraz, za 100 kg.

Zyto	33.50—34.50	Groch polny	—
Pszonica	41.65—44.65	„ victoria	60.00—80.00
Jęczmień zimowy	25.00—28.00	Seradela	—
„ stary	—	Łubin niebieski	—
„ (wybor.)	30.50—35.00	„ żółty	—
Owies	28.00—	Wytłoki buraczane	—
Mąka żytnia 65%	—	suszone	—
wł. worka	52.25—	Ziemiaki fabrycz.	6.05—6.25
Mąka żytnia 70%	—	Koniczyna żółta	—
wł. worka	50.75—	„ czerwona	—
Makapszenna 65%	66.00—69.00	„ biała	—
wł. worka	—	„ szwedzka	—
Oręby żytnie	20.25—21.25	Śloma żyt. luzna	1.75—2
„ pszenne	—22.00	„ prasow.	2.75—3
Płatki ziemniacz.	—	Siano luzne	8—9
Uspokobienie niejednolite.	—	„ prasow.	10—11

Warszawska Giełda Pieniężna

z dnia 15. X. 1926 r.

Waluty: Gotówka:	tr.	sprzedaż	kupno
Dolary Stan. Zjedn. Ameryki Półn.	9.00	9.02	8.98
Dewizy: Belgia	25.15	25.21	25.09
Holandia	00.00	00.00	00.00
London	43.77	43.88	43.56
Nowy York	9.00	9.02	8.98
Paryż	25.85	25.91	25.79
Praga	26.72	26.78	26.66
Szwajcaria	174.32	174.76	173.89
Wiedeń	127.27	127.60	126.95
Włochy	35.87	35.96	35.79